

DANIEL ROTHBART: INSIGHT/OVERSIGHT

Herzliya Artist's Residence Gallery
7 Yodffat Street, Herzliya, Israel

December 29, 2003 - December 14, 2004

The title of Daniel Rothbart's new exhibition provides a clue to the essence of his oeuvre – semiotics, the language of signs, which naturally includes the signs of language. A literal translation of it into Hebrew would miss the point.

The elements of identity and change, like pairs of concepts which are similar in form but different in meaning, quintessentially represent this system of philosophical thought. The Austrian-born philosopher and Cambridge professor Ludwig Wittgenstein undertook research on semiotics at the beginning of the 20th Century. He studied the structure of language and its communicative and organizational functions. The use of deconstructionism made by post modernist artists has its roots grounded in the theory of semiotics. This is reflected in their study and dissection of social stereotypes, myths and clichés dealing with power and gender, views which have been disseminated and strengthened by the system of signs used by the media. Semiotic analysis serves to reveal the variety of potential meanings arising from the differential gap between the manifest content of a “text” or work of art and its cultural or linguistic boundaries.

In the language of the Bible this linguistic phenomenon stands out (in Hebrew only) as a sign *par excellence* of overt and covert meanings which served as a theoretical basis for innumerable commentaries on the Bible by Jewish sages. The Hebrew equivalent of the term *insight* would be a *fine distinction* or a *penetrating vision*; and of the term *oversight*: *overseeing, supervision*. Naturally, the specific intonation of these juxtaposed words gets lost in the translation to the Hebrew (just as one cannot convey the *double entendres* of the Hebrew bible in a translation into another language). However, whereas the Hebrew term *hashgaha* (overseeing) stands for supervision, it is also used as a synonym for *hashgaha elyonah* (Supervision by the Almighty, i.e. Divine Providence).

Daniel Rothbart achieves the same effect with, for example, the title of a previous project – “Meditation/Mediation” – which he prepared for the Baruchello Foundation in Rome. Meditation versus the concept of mediation or conciliation – the meaning of the latter definition characterizes the former; meditation is effected by means of self-conciliation and mediation between body and soul.

The project which the artist describes as “Semiotic Street Situations” was initiated in 1993. Placing 12 symmetrical metal vessels in the shape of bowls in diverse locations and changing conditions throughout the world he allows a random flow of events to occur around, or with them. The photographic documentation of all that follows forms an integral part of the artistic work, thereby creating a significant interaction between the artist and society representing his external environment.

Ever since the late sixties and early seventies photography has become a uniformly integral part of the realm of art and theory; those were the years in which emphasis was given to the conceptual treatment of language, to the perception of art as an idea and to art as action.

Daniel Rothbart envisions and recreates an environment in which he takes part as an actor and also effects instant linkages and connections. In action art the relation between any two

microcosms to interact with one another. The point of departure is internal and consists of the choice or desire, which is given expression by placing the vessels in a certain place at a certain time. This denotes a kind of cosmogonic constellation that traces relative lines of existence, of motion or lack of motion, of emptiness and fullness.

Rabbi Nahman of Breslav says: “And be it known that contemplation makes a vessel – namely definition and time. For at first the object is undefined but when the object is seen, it becomes defined” (*Excerpts from the writings of Rabbi Nahman of Breslav, p.6*).^{*} The act of contemplation brings the object to life and enables it to exist; and the evidence in support of this is at one and the same time internal in its insight and external in its perception. Meditation in itself is nothing but that same process of emptying and filling, emptying of contents and connecting to the essential absolute by means of the self.

The bowls concurrently bring to mind a worldly existence through food contents and a spiritual one exemplified in the begging bowls used by monks to collect alms in order to suppress the ego and strengthen the “self.” The empty space reverberates in the empty vessel, just as “the one-handed clap” resounds in the Zen koan. The sudden enlightenment attained by intuitive illumination, commonly known as *satori*, represents the spiritual goal of life in the philosophy of Zen Buddhism. It is the last and at the same time the first step, because gaining the stage of *satori* entails experiencing the state of innocence and of natural consciousness from which stem all the acts and in which awareness illuminated by the harmony of life is engendered. *Satori* is the “striker” of the gong whose sound shatters the silence of ignorance.

Daniel Rothbart’s art forges links to his fellow men. This is a clear indication of his main sphere of interest – the discovery of the self through others. Thus everything that comes to pass by chance can become part of the order of things. Insight unites with recognition – conceptual perception or oversight – and the two paths of contemplation create the whole, or the accepted peace. *The Book of the Zohar* refers to the “vessel of peace” in its comments on the verse “He maketh peace in His high places” (*Job, 25, 2*): “The Holy One blessed be He found no vessel containing a blessing other than peace; and peace is that which unites two opposites.”^{*} The sages give their homiletic interpretation to the above words: “He maketh peace in His high places between the Angel of Fire and the Angel of Water; the Holy One blessed be He maketh peace between them and joins them together.”^{*} Water and fire represent two opposites that coexist thanks to *force majeure*.

The symbolistic vision of the kabbalah, which inspires Daniel Rothbart’s own spiritualism, is not limited to the Bible alone; the entire world is infused with plentiful godliness, revealing the divine existence through the prism of symbolism. “Although in everyday life the *hidden light* is veiled behind a dense curtain, those who open their eyes wide can see through it and discern in everything and in every happening the divine brightness that appears to have disappeared from sight” (*The Book of the Zohar, p. 145*).^{*} Regarding this point Rabbi Nahman of Breslav states that there are 12 constellations of being during the 12 hours of the day and of the night – a different one for each hour. Daniel Rothbart’s choice of diverse combinations and of 12 bowls reflects a multi-linked relationship to biblical commentary, which is instanced in the number of months, of tribes, and of formulae of prayer, and most certainly contains a multitude of diverse cultural significances. The bowl comprises the volumetric form of the circle, and is symbolized by the circle which in its turn is the basic symbol of the sun and of the cosmos – an element of the eternal return which is part of nearly all the world’s cultures.

The circle became the symbol of pure gold for alchemists of the Middle Ages; a person standing within it was protected from devils and evil spirits. In the architecture of those days it represented wisdom. The viewer experiences the circle's line as an endless circular movement having no point of departure or arrival. According to Heraclitus, each point on the circle is both its starting and its end point. Its shape arouses a higher degree of sensation and emotion than any other geometric form, and all viewers will feel themselves to be either within or without the circle, according to their nature. The inward desire denotes a wish to reach the center, the point of infinity, the beginning. On the other hand, one feels an energy radiating outward from the unseen (or the seen) center to the surroundings.

According to Wittgenstein, the beginning is not "in certain words but in certain circumstances or activities. If you should come to a strange tribe whose language is totally unknown to you and wanted to know which words were compatible with 'good,' 'pleasant,' etc. what would you look for? You would look for agreeable smiles, gestures, and food" (*Ludwig Wittgenstein – Lectures on Aesthetics*, Hakibbutz Hameuhad, p.15).^{*} The act is the primal deed; coincidence as well as unpredictability and originality make all acts authentic; each gesture and motion recorded by the artist constitutes a statement at which point the work begins and after which the commentary may follow.

"Like myth itself, synchronicity bridges the gaps between the conscious and the unconscious, between the world of mind and the world of objective events. Not surprisingly, synchronicity is therefore ultimately best comprehended in the language of myth" (Combs, A. and Holland, M., *Synchronicity, Science, Myth and the Trickster*, Floris Books, p. 31).

Varda Genossar, Curator

^{*} The quotes are a free translation.

Translated by Amos Riesel

INSIGHT/OVERSIGHT

תרגומה המילולי לעברית של כותרת תערוכתו החדשה של דניאל רוזבארט, תגרע באופן מיידי מן המאפיין המהותי של עבודתו – הסמיוטיקה, שפת הסימנים, ובכלל זה כמובן סימני השפה. המרכיב של זהות ושינוי, כמו צמדים של תכנים או מושגים, הקרובים במובן הצורני אך שונים במובן המשמעותי, הוא יצוג מובהק של העמדה הפלוסופית. הסמיוטיקה נעוצה במחקריהם של הפילוסוף האוסטרי לודוויג ויטגנשטיין והבלשן השוויצרי פרדיננד דה סוסר בראשית המאה, אשר חקרו את מבנה השפה ותפקידה התקשורתית והארגוני. השימוש בדה-קונסטרוקציה בין אמני הפוסט מודרניזם נובע מהסמיוטיקה, כאשר הם חוקרים ומפרקים סטריאוטיפים חברתיים, מיתוסים וקלישאות על כוח ומיגדר שהועברו והתחזקו דרך מערכת הסימנים של המדיה. כאמור, האנליזה הסמיוטית מגלה את הגוון במשמעויות הפוטנציאליות הנובעות מהשוני ומהפער בין התוכן הגלוי של ה'טקסט' או יצירת האמנות, ובין גבולותיה התרבותיים או הלשוניים. בשפת התנ"ך (בעברית בלבד) בולטת תופעה לשונית זו כסימן מובהק של משמעויות גלויות ונסתרות, אשר שימשו כתשתית עיונית באין ספור מדרשי חז"ל הנוגעים בפרשנות התורה. המילה העברית ל insight תהיה הבחנה דקה, ראייה חודרת, ול-OVERSIGHT : השגחה, פיקוח. כמובן שמצלול המילים אינו מתפקד במעבר לעברית, (כפי שאין אפשרות לתרגם את כפל הלשון בתנ"ך אל שפה זרה), אך יחד עם זאת נמצא כי המילה השגחה, הרי משמעותה גם פיקוח אך גם שם נרדף להשגחה עליונה, משמע אלוהות.

כך גם למשל, מתפקד שמו של הפרוייקט הקודם של דניאל רוזבארט MEDITATION/ MEDIATION שהוכן עבור מרכז BARUCHELLO ברומא. מדיטציה, - מול המושג של תיווך, פיוס, משמעותה של הגדרה אחת מאפיינת את קודמתה, באמצעות הפיוס עם העצמי, והתיווך בין הגוף לנשמה, מתרחשת המדיטציה. ב-1993 התחיל הפרוייקט שהוגדר על ידי האמן "מצבי רחוב סמיוטיים" (SEMIOTIC STREET SITUATIONS). במקומות שונים בעולם הוא מציב 12 קערות מתכת בסביבות משתנות, ומאפשר לרצף אירועים אקראיים להתרחש מולן או איתן. התיעוד של ההתרחשות הוא חלק אינטגרלי של מעשה האמנות. באופן כזה נוצרת אינטראקציה משמעותית בין האמן ובין החברה, הסביבה שמחוצה לו. מאז סוף שנות הששים ותחילת השבעים, הפך הצילום לחלק הומוגני משדה האמנות והתיאוריה, אלה השנים בהן ניתן הדגש לטיפול המושגי בשפה, תפישת האמנות כאידיאה, והאמנות כפעולה. דניאל רוזבארט יוצר באופן אידיאי סביבה בתוכה הוא פועל ומפעיל בה זיקות וקשרים מיידיים. באמנות הפעולה הזיקה בין תנועה אחת לזו שבה אחריה, מכילה את פוטנציאל המשמעות, ומאפשרת את התנאים לקיומן של אינטראקציות בין מיקרוקוסמוס ומקרוקוסמוס. נקודת הפתיחה היא הנקודה הפנימית, הבחירה, הרצון, המתבטאת בהצבת הקערות במקום מיוחד לרגע מסוים. זוהי מעין קונסטלציה קוסמוגנית המותחת קווי יחס של קיום, של תנועה וחוסר תנועה, ריקות ומלאות.

אמר רבי נחמן מברסלב: "ודע שההסתכלות עושה כלי, - דהיינו גבול וזמן. כי מקודם הדבר הוא בלא גבול, וכשרואה הדבר, - נעשה לו גבול" (ליקוטי מוהר"ן, עו). עצם ההתבוננות מחייה, ומאפשרת את קיומו של האובייקט, והראייה הרי היא גם פנימית בתובנה שלה, וגם חיצונית בתפישה שלה. המדיטציה עצמה אינה אלה אותו תהליך של התרוקנות והתמלאות, התרוקנות מן התכנים, והתחברות אל המהות, באמצעות העצמי, (SELF) אל המוחלט. הקערות מעוררות בעת ובעונה גם איזכורים של קיום חומרי = אוכל, הכלה, וגם של קיום רוחני, כמו בקערות קיבוץ נדבות המשמשות נזירים לקבץ נדבות לשם שבירת האגו, וחיוזוק העצמי. בקערה הריקה מהדהד החלל הריק, כפי שמהדהד בקואן הזן "קולה של היד האחת". העמדה הידועה בפלוסופיה של הזן כ-סטורי (SATORI) היא הציר של חיים בזן. זהו גם הצעד האחרון וגם הראשון בעת ובעונה, כיוון שכדי לזכות בסטורי, משמעו לחוות את המצב התמים, הטבעי של התודעה, ממנה נובעות כל הפעולות ובה מתקיימת ההכרה מוארת בהרמוניה של החיים. הסטורי הוא ה'מקל', המוט המשמיע צליל בגונג והורס את דממת הבורות.

האמנות של דניאל רוזבארט מתנהלת בזיקות אל הזולת. זהו סימון ברור של תחום התייחסות, - הגילוי של העצמי באמצעות הזולת. כך מתקיימת האפשרות לכל מה שקורה באופן אקראי להיות חלק מן התכנים. התובנה הפנימית ה-INSIGHT מתחברת עם המבט של ההכרה, - התפישה המושגית ה-OVERSIGHT שתי דרכי ההתבוננות יוצרים את השלם, או את השלום, ההשלמה. על כך נאמר בזהר בעניין 'כלי שלום', על הפסוק: "עושה שלום במרומיו" איוב, כה, ב, לא מצא הקב"ה כלי מחזיק ברכה אלא השלום" ומהו השלום, - שמחבר שני הפכים".

על דברים אלה דרשו חכמים, "עושה שלום במרומיו" בין מלאך של אש, ובין מלאך של מים, הקב"ה עושה שלום ביניהם ומחברם יחד.

מים ואש כשני ניגודים שבאמצעות כחות עליונים מתקיימים בכפיפה. הראייה הסימבוליסטית של הקבלה, המזינה גם עולמו הרוחני של דניאל רוזבארט, אינה מצומצמת בתורה בלבד, תבל ומלואה הספוגים שפע אלוהי, משמשים אספקלריה סימבולית להווייה אלוהית. אמנם במציאות הממשית מאפיל על האור הגנוז מסך עבה, אך בעלי העיניים הפקוחות מסוגלים להציץ מעבר למסך ולראות בכל דבר ובכל התרחשות את קרינת הזוהר האלוהי הנעלם. (זוהר, עמוד קמה), ביחס לכך יאמר רבי נחמן מברסלב כי ב-12 שעות היום והלילה יש 12 צירופי הווייה, בכל שעה יש צירוף אחר. הבחירה של דניאל רוזבארט בצירופים שונים ובמספר 12 לקערות, יוצרת איזכורים רבים של פרשנות, הן כמספר החודשים, השבטים, ונוסחאות התפילה, ובודאי משמעויות רבות ומגוונות על פי הקונטקסט התרבותי. הקערה היא הצורה הנפחית של המעגל, ומסומלת על ידי העגול שהוא הסימבול הבסיסי לשמש, ליקום, אלמנט של החזרה הנפחית המופיע כמעט בכל התרבויות בעולם. המעגל הפך להיות סמל הזהב הטהור אצל האלכימאים בימי הביניים, העומד במעגל פנימה, מוגן משדים ורוחות, ובאדריכלות של ימי הביניים, מסמל המעגל את הבינה. הצופה חווה את קו המעגל כתנועה סבובית אינסופית בלי נקודת התחלה או סוף, כדברי הרקליטוס, כל נקודה על פני המעגל היא גם התחלתו וגם סופו, זוהי הצורה המעוררת תחושה ורגש יותר מכל צורה אחרת, והצופה בהתאם לאופיו יתפוש את עצמו ביחס לפנים או לחוץ המעגל. השאיפה פנימה היא שאיפה - אל מרכז, אל נקודת אינסוף, התחלה. מצד שני, קורנת אנרגיה מן המרכז הבלתי נראה או הנראה החוצה, אל הסובב. ההתחלה על פי ויטגנשטיין היא לא "במילים מסוימות אלא בנסיבות או בפעילויות מסוימות", לו באתם אל שבת זר שאת שפתו אינכם יודעים כלל והייתם רוצים לדעת אילו מילים מתאימות ל"לטוב", "נאה" וכו', מה הייתם מחפשים? הייתם מחפשים חיוכים, מחוות אוכל. " (לודוויג ויטגנשטיין פרקים באסתטיקה עמ' 15 הוצ' הקבה"מ). הפעולה היא המעשה הראשוני, צירוף המקרים, האקראיות והמקוריות של הפעולה הם אותנטיים, ועל כן כל מחווה של תנועה שהאמן מסמן, היא אמירה, שם מתחילה היצירה, אחריה יכולה לבוא הפרשנות. כמו המיתוס עצמו, הסינכרוניות מגשרת על הפערים בין מודע ות מודע בין עולם השכל והעולם של האירועים האובייקטיביים. אין פלא אם כך, שהסינכרוניות באופן מוחלט מובנת בשפה של המיתוס" סינכרוניסטיית מדע מיתוס והטריקסטר, אלן קומבס ומרק הולנד (הוצ' פלוריס)

Like myth itself, synchronicity bridges the gaps between the conscious and the unconscious, between the world of mind and the world of objective events. Not surprisingly, synchronicity is therefore ultimately best comprehended in the language of myth" (synchronicity, science, myth and the trickster, Allan Combs and Mark Holland, Floris books, 31)

ורדה גנוסטר, אוצרת